

Tartu Ülikooli Akadeemiline Naiskoor, keskel dirigendid Vaike Uibopuu ja Triin Koch.

FOTO ERAKOGUST

Eesti naislaul aastal 2008

15. ja 16. novembril toimus üle-eestiline nais- ja neidudekooride võistulaulmine, kus kokku osales 39 koori. Koore hindas kolmeliikmeline žürii koosseisus Marjukka Riihimäki (Soome dirigent, üks maailma tuntumaid koorijuhte), Venno Laul ja Elo Forsel. Konkurs oli pühendatud Gustav Ernesaksa 100. sünniaastapäevale ning toimus festivali "Gustav Ernesaks 100" raames. Seetõttu olid ka kõigi kategooriate kohustuslikud laulud valitud Ernesaksa loominguga hulgast.

Oma mõtteid võistulaulmisest jagavad žürii liikmed **Venno Laul** ja **Elo Forsel**.

Venno Laul: Nii kokkutulnud kooride arv kui ka lauljate hulk näitas, et koorilauluharrastus on vähemalt naiskooride juures endiselt massiline. Ka noorte lauljate arvukas kaasalöömine (eraldi neidudekooride kategoorias) lubab kindlalt öelda, et eesti koorilaul elab edasi.

Esinemiste hindamiskriteeriumid on konkursilt konkursile ikka ühed ja samad: vokaalne külg, intonatsiooniline puhtus ja muusikaline teostus. Aga samas ei saa esinemine ikkagi olla täiuslik, kui ülimalt kontrollitud vokaal ja perfektno intonat-

sioon on eesmärk omaette, aga sealjuures ei tajuta muusika emotsionaalset olemust.

Kategooria valik oli sel võistlusel jäetud kooride endi otsustada. Siin peab tunnustama kooride piisavalt enesekriitilist hoiakut: võimete ülehindamist kategooria valikul me ei kohanud, pigem mõnel juhul oleks võinud kaaluda juba aste kõrgemas grupis osalemist.

Väga positiivne oli A-kategooria neidudekooride väga hea ettevalmistus ja ühtlaselt tugev tase, ülikoolikoorigest nii noorema kui ka vanema generatsiooni (vilistlas-

te) veenvad esinemised, uue koorijuhtide põlvkonna tubli esiletõus, kooride väga ilusad kostüümid; hea korraldus Eesti Naislaulu Seltsilt.

Probleemidena võiks nimetada intonatsiooniprobleeme ehk rahvakeeli mustalt laulmist, vahel ebapiisavat tähelepanu hääleandmise kultuurile (eelmäng klaverilt ja siis veel koorijuhi pikem "lööritus" uinutavad lauljate vastutuse), mõnikord lauljate suhteliselt kivistunud ilmeid hingestatud laulude esitamisel või siis kogu koori "tinasõdurlikku" rollitunnetust.

Ja veel: esinemispaiga rentimisel võiks nõuda ka klaveri hääles olekut.

Elo Forsel: Eesti naislaulu hetkeseisu võib lugeda heaks. Konkursil osales väga häid, häid ja hulgaliselt tublisid koore. See, et kooride tase oli erinev ka ühe kategooria piires, on konkurssidel täiesti normaalne nähtus.

Ühtlaselt väga kõrget taset näitasid A-kategooria neidudekoorid, kus punktide vahed olid minimaalsed.

A- ja B-kategooria naiskooridest eraldusid positiivselt esikoha saanud Tartu Ülikooli Akadeemiline Naiskoor Triin Kochi juhatusel ja Tartu Ülikooli Akadeemilise Naiskoori vilistlaskoor. Mõlemal kooril oli hästi üles ehitatud kava, muusika detailideni välja töötatud, väga hea vokaalivaldamine ja suurepärase dirigenditöö.

Kui A-kategooria kooride tase oli ühtlaselt tugev, siis seda ei saa kahjuks öelda B-kategooria kooride kohta. Meeldivalt sümpaatne oli B-grupi neidude laul ja ka C-kategooria naiskooride paremik pani end tähelepanelikult kuulama.

Hindamise kriteeriumid olid konkursi relemendis ette antud, nendeks olid kava valik, laulude interpretatsioon, vokaaltehniline teostus ja kohustusliku laulu ettekanne.

Kuna žüriiliikmed andsid oma punktid kohe pärast koori ülesastumist, siis ühist arutelu ei toimunud. Küll aga selgus hilisemate vestluste põhjal, et kõik nad tunnustasid dirigente, kes tagasihoidlike võimetega lauljatega saavutasid nauditavaid tulemusi.

Toon välja mõned mõtted ja küsimused, mis tekkisid konkursile tagasi mõeldes. Positiivne on paljude meie kooride suund vokaalse täiuslikkuse poole ja seda mitte ainult tippkooride seas. Tugev, vokaali valdav dirigent teeb imet ka tagasihoidliku materjaliga. Olgu esitus vokaaltehniliselt nii perfektne kui tahes – kuulaja ootab muusika sõnumi kandumist temani. Aga kas lauljad teavad alati, millest nad laulavad? Kas elav muusika sünnib sel hetkel laval või on tegu väljadrillitud teoste masinliku ettekandega? Kas dirigent on kaaslooja? Kindlasti tuleks enam tähelepanu pöörata kava valikule. Kava võiks olla kontrastsem, koori kõla erinevaid võimalusi väljatoov. Lihtsakoelised klaverisaatega laulud võiksid jääda kodukontserdi kavadesse. Kasuks ei tule konkursiolukorras ka kahe dirigendi kasutamine.

Siinkohal üks muusikaväline tähelepanek. Peale kõrvade on kõigil kuulajatel ka silmad – välimus on väga oluline. Ja hea soovitus kõigile koorijuhtidele: dirigeerimiskostüümil olgu pikad käised!

**Venno Lauu ja Elo Forseliga vestelnud
Ia Rimmel**

Nais- ja neidudekooride võistulaulmise tulemused

A-kategooria naiskoorid

- I koht – Tartu Ülikooli Akadeemiline Naiskoor (dirigent Triin Koch)
- II koht – Eesti Koorijuhtide Naiskoor (dirigent Andrus Siimon)
- III koht – Tallinna Ülikooli Naiskoor (dirigendid Linda Kardna, Andres Heinapuu), Naiskoor Emajõe Laulikud (dirigent Vilve Maide)

B-kategooria naiskoorid

- I koht – Tartu Ülikooli Akadeemilise Naiskoori Tartu vilistlaskoor (dirigent Vaike Uibopuu)
- II koht – Salme Kultuurikeskuse naiskoor Ilo (dirigendid Anneli Surva, Irene Schifrin)
- III koht – Tartu Ülikooli Naiskoori Tallinna vilistlaskoor (dirigent Triin Koch)

C-kategooria naiskoorid

- I koht – Turba Naiskoor Nelli (dirigent Tõnu Kangron)
- II koht – Avinurme Naiskoor (dirigent Maris Laht)
- III koht – Naiskoor Vanaemad (dirigent Silvia Mellik)

A-kategooria neidudekoorid

- I koht – ETV noortekoor (dirigent Külli Kiivet)
- II koht – Tartu neidudekoor Kurekell (dirigent Ave-Maria Sild)
- III koht – ENLS üle-eestiline neidudekoor Leelo (dirigendid Raul Talmar, Anne Kann)

B-kategooria neidudekoorid

- I koht – Saaremaa neidudekoor (dirigendid Anne Kann, Laine Lehto)
- II koht – Tallinna Kadrioru Saksa Gümnaasiumi neidudekoor (dirigent Ester Pomerants)
- III koht – Türi Gümnaasiumi neidudekoor (dirigent Tiiu Schüts)

Dirigendipreemiad

- A-kategooria – Triin Koch
- B-kategooria – Vaike Uibopuu
- C-kategooria – Silvia Mellik
- A-kategooria neidudekoorid – Ave-Maria Sild
- B-kategooria neidudekoorid – Anne Kann

Kohustusliku laulu parim esitus

- A-kategooria – Eesti Koorijuhtide Naiskoor (Andrus Siimon)
- B-kategooria – Tartu Ülikooli Akadeemilise naiskoori Tartu vilistlaskoor (Vaike Uibopuu)
- C-kategooria – Turba naiskoor Nelli (Tõnu Kangron)
- A-kategooria neidudekoorid – ENLS üle-eestiline neidudekoor Leelo (Raul Talmar, Anne Kann)
- B-kategooria neidudekoorid – Saaremaa neidudekoor (Anne Kann, Laine Lehto)

Ilusa emakeele preemia

- Tallinna Tehnikaülikooli Akadeemiline naiskoor (Raul Talmar, Õnne-Ann Roosvee)
- ENLS üle-eestiline neidudekoor Leelo (Raul Talmar, Anne Kann)

Kontsertmeistri preemia

- Kairit Levit (Saaremaa neidudekoor)
- Lilian Pärtna (Avinurme naiskoor)